

**SZENTENDRE VÁROS HORVÁT NEMZETISÉGI
ÖNKORMÁNYZAT ELNÖKE**

Az előterjesztés előkészítésében közreműködött:

Önkormányzati és Ügyfélszolgálati Iroda

A határozati javaslat elfogadásához
egyszerű többség szükséges!

ELŐTERJESZTÉS

**a 2024. évi Stéger 200 bicentenáriumi programról és a szükséges áttekintésről
(A szentendrei horvát nemzetiség történelmi múltjával kapcsolatos
kulturális örökség ápolása érdekében)**

(Készült: a Képviselő-testület 2024. szeptember 26-i ülésére)

Tisztelt Képviselő-testület!

Vezetői összefoglaló:

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat 2024. évben ünnepli Franjo Stazic (Stéger Ferenc) operaénekes születésének 200. évfordulóját. A híres tenor, akit mindkét ország, Horvát- és Magyarország is tisztel és magáénak vall, szentendrei patikus gyermekeként 1824. december 2-án látta meg napvilágot. A családi tradíciót követve ő is gyógyszerésznek tanult és édesapja kapcsolatai segítségével jutott el Belovára, Jozeph Blüweis, a monarchia szerte ismert és híres Fekete sas "Krnom orlu" patikájába segédgyógyszerésznek. Itt fedezte fel csodás hangját a belovári templom orgonistája és vitte el Zágrábba, ahol a kor horvát kulturális életének és az illír nemzeti mozgalmának nagy alakja Alberto Ognjan Štriga lett a mentora, akinek biztatására lépett először színpadra egy olasz társulat előadásán a Lammemoori Lucia opera Edgardo tenor szerepében. Majd Alberto Ognjan Štriga támogatottját elvitte színpadi éneklést tanulni Lisinski zeneszerzőhöz. A diák és tanár kapcsolatából azonban életre szóló barátság és szakmai kapcsolat lett. Ezért történt meg, hogy a "Ljubav i zloba" első horvát nemzeti opera premierjén, 1846. március 28-án Stazic énekelhetett el Vukosan főszerepét. Ezzel az operával indult el nemzetközi opera-karrierje is, amely alatt 1874-ig több mint hatvan szerepet játszott és 2000-nél több alkalommal állt színpadon. Több mint 50 város színházában Zágrábtól, Bécsig, Prágától a Milánói Scalaig Európa legjelentősebb opera-színpadain lépett fel.

A Stazic év programsorozata 2024. március elsején az énekes halálának évfordulóján tartott koszorúzással vette kezdetét és a újratervezett program szerint 2015. március 28-án, a Ferenczy Múzeumi Centrumban rendezett „Stéger Ferenc és az opera világa” című kiállítás Horvát nap finisszázzsal, illetve a 2025. évi Ivan dan június 21-i opera programjaival zárul. Az kibővített emlékévi ideje alatt Szentendrén közel kétfelvenyi program lesz, amelyek egy részét Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat önállóan vagy más városi kulturális, országos nemzetiségi intézménnyel közösen rendezi meg.

Részletes kifejtés:

Előzmények:

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat 2021. évben Képviselő-testületi határozatában kezdeményezte, hogy Szentendre statútumába a város ünnepei közé vegye fel Stéger Ferenc (Franjo Stazic), a város híres szülöttje emlékének ápolását. Ezzel párhuzamosan a Kulturális, Oktatási és Civil Bizottságnál kezdeményezte, hogy bízta meg Ferenczy Múzeumi Centrumot, mint a városi helytörténeti ügyeiért felelős egyik intézményét, amely több mint ötszáz Stéger relikviát őriz, hogy aktivizálja a korábban már elkezdett, de abbamaradt Stéger projektjét.

Megvalósítás:

A horvát nagykövet és a horvát országos elnök úr 2023. október 6-i Szentendrén tett munkalátogatásán kezdeményezés született arra vonatkozóan, hogy készüljön egy bicentenáriumi program. Ennek az lett az eredménye, hogy a különböző városi kulturális aktorok, a Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendrei Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár és Szentendre Város Önkormányzat elkészítette saját bicentenáriumi programjaikat, amelyek Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat programjaival kiegészülve teljes programsorozattá vált, amely 2024. március elsején a szentendrei Kálvárián tartott koszorúzással és kisebb konferenciával kezdődött. Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat a horvát Nagykövetség támogatásával pályázatot nyújtott be a Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske-hez 200. obljetnica rođenja Franje Stazića II. címmel a 2024. évi bicentenáriumi program támogatásra. 2024. augusztus 3-án megszületett döntés alapján 12 ezer Euro támogatásban részesült Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat, amely összeg 4.673.280, -Ft 2024. szeptember 19-én meg is érkezett a nemzetiségi önkormányzat folyószámlájára.

A program számos eseményét már 2024 év márciusától megvalósította a nemzetiségi önkormányzat, de maradtak olyanok, amelyek a pénzügyi forrás hiánya miatt eddig elmaradtak, és ezért ezeket csak most, a támogatás megérkezését követően tudja a nemzetiségi önkormányzat megvalósítani.

Eddigi lezajlott események:

2024. március elsején koszorúzással és egy kisebb konferenciával kezdődtek el a rendezvények, a 2024-es Ivan dan alkalmából rendezett operaest hetedik eseménye volt a programsorozatnak. Az év csúcseseménye a Ferenczy Múzeumi Centrum által rendezett „Stéger Ferenc és az opera világa” című kiállítás lesz 2024. októberben. Szentendrei Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár és Szentendre Város Önkormányzata is kivette részét az ünnephez kapcsolódó rendezvényekből. 2024. június 13-án a szentendrei nyugdíjas klubok részére Stéger- Stazic vetélkedő volt, amelyre a nagypapák és nagymamák olyan lelkesedéssel készültek mintha egy olimpiai döntő lett volna. A Nemzetiségi Napon egy külön sátorban emlékezett meg Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat Stazic életéről, ahol dr. Györe Zoltán helytörténész állt az érdeklődők rendelkezésére. A versenyre készülő nyugdíjasok egymásnak adták a székét. Az öt nyugdíjas csapat a Gondozási Központ, a Kék Duna Nyugdíjas Klub, a Kossuth Nyugdíjas Klub és a Szentendre Gyökerei Baráti Társaság versengtek. Stazic életének szentendrei helyszínein különféle kérdésekre kellett válaszolniuk és feladatokat kellett megoldaniuk. Az ötletes és érdekes vetélkedő szakértője igencsak komoly kérdésekre várta a válaszokat. A nyugdíjasok nagyon kitettek magukért, az első a Szentendrei Gyökerek csapata lett. A nagymamák és nagypapák bizony egy-egy témakörben felkészültebbek voltak, mint a néhány héttel korábban megtartott szentendrei iskolások, akik 2024. április 24-én a Városházán mérték össze tudásukat. Ezen az egyházi iskolák, a Szent András Katolikus Általános, a Ferences Gimnázium és a Református Iskola diákjai mellett a szentendrei II. Rákóczi Ferenc, a Templomdombi, a Barcsay Jenő Általános Iskola, valamint Agy Tanoda diákjai versengtek. Nagy öröm számunkra is, hogy egyre több szentendrei tanár vállalja, hogy felkészíti diákjait. Köszönet a vetélkedőt szervezőnek, hiszen közel száz diák, tanár, könyvtári és múzeumi munkatárs mozdult meg erre az alkalomra. S mint látszik a város vezetése is sikeresnek, hasznosnak és követendőnek látja az ügyet, hiszen a legutóbbi testületi ülésen gálás összeget hagyott jóvá a résztvevő iskolai csoportok díjazására. Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében megvalósuló operaest telt házzal és nagy sikerrel zajlott a Fötéri vendégházban. A programban Kovács Enikő: G.Carissimi: *Vittoria, vittoria*, Belső Bori: W. A. Mozart: Figaro házassága - Susanna áriája: *Deh vieni non tardar*, Kollár Márton: Caccini: Amarilli, Bor Klára: V. Bellini: *Dolente imagine di Fille mia*, Ferenczi - Kontra Lejla: G. Verdi: Álarcosbál - Oscar áriája: *Saper vorreste*, Belső Bori: W. A. Mozart: Don Giovanni - Zerlina áriája: *Batti, Batti o bel Masetto*, Bor Klára: W. A. Mozart: Figaro házassága - Cerubino áriája: *Non so più cosa son cosa faccio*, Ferenczi-Kontra Lejla: G. Puccini: Gianni Schicchi - Lauretta áriája: *O Mio babbino caro*, Kollár Márton: W. A. Mozart: Don Giovanni - Leporello áriája - *Madamina il catalogo é questo*, Kovács Enikő: W. A. Mozart: Figaro házassága - Barbarina áriája: *L'ho perduta me meschina*, Ferenczi - Kontra Lejla, Kollár Márton: W.A. Mozart: Don Giovanni: Don Giovanni és Zerlina kettőse: *Lá ci darem lá mano volt*, zongorán Richter Anna Zsófia közreműködött: A Stéger-Stazic városi séták program keretében eddig kilenc csoport érkezett, akik között ott volt a Pécsi Horvát Iskola közel száz fős csapata is, de Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat által vezetett Stazic emléksétákon ott voltak az anyaországi és magyarországi horvát közösségek, mint a Stari gradi testvérvárosi vendégek vagy a legutóbbiak a Csepeli Horvát Anyanyelvi Tábor diákjai.

Javaslat a további programokra:

A 2024. novemberétől Stéger Litográfiák nyomataiból készített kamara kiállítás lesz több tanácskozással a Szentendrei Civil Házban, és a Stéger csobogó is felavatásra kerül 2024. december elejéig a szentendrei Stéger közben. Stazic életének szentendrei helyszíneit érintő tematikus városi sétákból, melyből összesen 10 lett betervezve, még hátra van jó pár. A sétákat a magyarországi horvát nemzetiségi közösségek részére szervezi Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat. A 2024. október 24-i „Stéger Ferenc és az opera világa” című kiállítás megnyitójára idő hiánya miatt sajnos horvát énekest nem tud a nemzetiségi önkormányzat szerződtetni, de a program finanszírozásában részt vállal a szentendrei horvát nemzetiségi önkormányzat. 2024. novemberében indul majd a Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium tanulói, valamint a szentendrei középiskolások részére tartott vetélkedősorozat, melynek díjkiosztója 2025. március elsején lesz. Lesznek szakmai tárlatvezetések és foglalkozások gyermekeknek, felnőtteknek, nyugdíjasoknak a Ferenczy Múzeumi Centrumban. Az első ilyen lekötött program 2024. november 8-án lesz. 2024. december 2-án nemzetközi tudományos konferencia és koszorúzási ünnepség is lesz. Ezzel kapcsolatban tiszteletdíj, szállás és egyéb költségek merülhetnek fel. Mivel programsorozat közel fél éves csúszásban volt a forráshiány miatt, ezért 2025. március elsején a Ferenczy Múzeumi Centrumban rendezett „Stéger Ferenc és az opera világa” című kiállításához kapcsolódva Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat megrendezi a Horvát napot, melynek keretében az emléktábla avatás is megvalósulhat. Ez a program vélhetően 4000 euró összegbe fog kerülni. Készül animációs film és két flashmob, továbbá a tervek között szerepel a „Stéger Ferenc és az opera világa” című kiállításról egy 180 oldalas horvát nyelvű katalógus kiadása is A 2025. tavaszán megrendezésre kerülő Budapesti Horvát Napon élő animációs programmal és 2025. júniusig Stazic sátrakkal kíván megjeleníteni a magyarországi horvát rendezvényeken (Óbuda, Érd, Tököl stb.). A mohácsi Busó Napon való szerepvállalás is a tervek között szerepel.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a határozati javaslatot fogadja el!

Határozati javaslat

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy 2024. évi Stéger 200 bicentenáriumi program 2024/2025. évben megvalósítandó programját az előterjesztésben foglalt tartalommal elfogadja.

Felelős: Elnök

Határidő: azonnal

Szentendre, 2024. szeptember 23.

Benkovits György
nemzetiségi önkormányzat elnöke

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.
Szentendre, 2024. szeptember 23.

dr. Schramm Gábor
jegyző

Előkészítette:

Havasi Hajnalka
nemzetiségi ügyintéző

Ellenőrizte:

dr. Remele Antónia
irodavezető

